

Sygn. akt. I C 1496/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Chomiuk

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Bierkat

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 października 2016 r. w Siedlcach

sprawy z powództwa B. S.

przeciwko L. B.

o ochronę dóbr osobistych

I. zasądza od L. B. na rzecz B. S. kwotę 1.500 (jeden tysiąc pięćset) zł tytułem zadośćuczynienia;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od L. B. na rzecz B. S. kwotę 667,50 (sześćset sześćdziesiąt siedem zł pięćdziesiąt gr) tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IV. odstępuje od obciążania stron obowiązkiem zapłaty na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczonych kosztów sądowych.

I C 1496/15

UZASADNIENIE

B. S. wniósł o ochronę jego dóbr osobistych i zasądzenie od L. B. na jego rzecz zadośćuczynienia w kwocie 2.500 zł, zasądzenie na rzecz C. S. kwoty 2.000 zł tytułem przekazania kwoty na cel społeczny oraz nakazanie L. B. złożenia oficjalnych przeprosin w formie ustnej przed sądem, zaprotokołowanie tych przeprosin oraz oficjalnych przeprosin w formie pisemnej w gazecie (...). Ponadto B. S. wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego powództwa B. S. wskazał, iż pozwana L. B. obrzuca dojrzałymi owocami elewację jego domu oraz zmusza go do znoszenia zaśmiecania jego posesji. Jest to działanie bezprawne, które naraża powoda na straty finansowe. B. S. wskazał, iż czyny pozwanej były złośliwe i podyktowane wyraźną wolą obrażenia go. Obrzucanie dojrzałymi owocami elewacji domu, zmuszanie powoda do znoszenia zaśmiecania jego posesji skutkuje naruszeniem dobrego imienia powoda i jego godności. Poza tym takie zachowanie pozwanej poniża powoda zważywszy na fakt, iż przedmiotowa sytuacja dzieje się od dłuższego czasu. Powód wskazał, iż wielokrotnie wzywał policję na interwencje, prosił o pomoc dzielnicowego. Z uwagi na zachowanie pozwanej powód jest zmuszony do remontu szczytu domu od strony południowej.

Pozwana L. B. wniosła o oddalenie powództwa w całości, zaprzeczając zarzutom powoda. L. B. wskazała, iż to ona jest osobą pokrzywdzoną agresywnymi działaniami powoda skierowanymi przeciwko niej. Powód używa wobec niej przemocy fizycznej, zaśmieca jej posesję.

Sąd ustalił, co następuje:

B. S. i L. B. mieszkają na sąsiednich posesjach. Od wielu lat istnieje pomiędzy nimi spór związany z ustanowieniem dla B. S. drogi koniecznej przez działkę należącą do L. B.. Pozwana nie zaakceptowała orzeczenia Sądu w tym zakresie i uważa się za pokrzywdzoną takim rozstrzygnięciem.

Konflikt pomiędzy stronami przybiera różne formy. Powód podejrzewał pozwaną, że zniszczyła mu tunel foliowy na warzywa, uszkodziła siatkę ogrodzeniową. Poza tym wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2011r wydanym przez Sąd Rejonowy w Siedlcach w sprawie (...) L. B. została uznana winną tego, że w dniu 7 sierpnia 2010 r umyślnie zniszczyła karoserię samochodu marki M. (...) na szkodę B. S.. Pozwana natomiast zarzucała powodowi i jego synowi W. S. kierowanie pod jej adresem gróźb karalnych. Wyrokiem z dnia 10 listopada 2010 r wydanym przez Sąd Rejonowy w Siedlcach w sprawie (...)B. S. został uznany za winnego tego, że w dniu 04 października 2009 r uderzając L. B. bliżej nieustalonym twardym przedmiotem oraz rękami w okolice głowy i klatki piersiowej spowodował u niej obrażenia ciała należące do kategorii lekkich i powodujące naruszenie czynności narządów ciała na okres nieprzekraczający siedem dni, a poza tym w okresie od 04.10.2009 r do 15 listopada 2009 r groził L. B. pozbawieniem życia, które to groźby wzbudziły u niej uzasadnioną obawę ,że zostaną spełnione. Natomiast W. B. został uznany za winnego tego, że w okresie od października do listopada 2009 groził L. B. pozbawieniem życia, które to groźby wzbudziły u niej uzasadnioną obawę ,że zostaną spełnione. W następnych latach prowadzone były kolejne postępowania sprawdzające związane z zachowaniem powoda, jego syna i pozwanej, a dotyczące kierowania nawzajem w stosunku do siebie gróźb karalnych, jednak postępowania te zakończyły się odmową wszczęcia postępowania lub umorzeniem postępowania.

Od tego czasu pozwana L. B. przerzuca przez ogrodzenie na działkę powoda zgniłe owoce, inne śmieci. W dniu 22 września 2010 r Sąd Rejonowy w Siedlcach w sprawie sygn. akt(...) uznał L. B. za winną tego, że poprzez rzucanie jabłkami uszkodziła elewację budynku mieszkalnego B. S.. Mimo orzeczonej kary grzywny pozwana nie zmieniła swego zachowania i nadal zgniłymi owocami obrzuca dom powoda od strony działki, na której zamieszkuje. W efekcie regularnie niszczone jest elewacja na południowej ścianie domu B. S.. Poza tym pozwana nadal zaśmieca posesje powoda. Z uwagi na zachowanie pozwanej wielokrotnie interweniowała policja. W 2013 r prowadzone było kolejne postępowanie karne w sprawie zabrudzenia elewacji budynku na szkodę B. S.. Postępowanie zostało umorzone wobec niewykrycia sprawcy. Wówczas powód zdecydował o umieszczeniu na południowej ścianie budynku kamery skierowanej na ogrodzenie dzielące nieruchomość powoda od nieruchomości, na której zamieszkuje pozwana. W efekcie działania pozwanej polegające na przerzucaniu śmieci na działkę powoda, rzucaniu przedmiotami w budynek powoda zostały zarejestrowane.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wykazu interwencji policyjnych k. 34- 35, zapisów w notatnikach służbowych interweniujących funkcjonariuszy policji. 36 – 53, zeznań świadka W. K. złożonych w dniu 20 czerwca 2016 r., zeznań świadka K. P. złożonych podczas rozprawy w dniu 26 sierpnia 2016 r, zeznań świadka W. W. złożonych podczas rozprawy w dniu 26 sierpnia 2016 r, wyjaśnień powoda B. S. składanych w toku sprawy, wyroku wydanego w sprawie (...)SR w Siedlcach k. 68, wyroku wydanego w sprawie (...) SR w Siedlcach k. 69 - 71, wyroku wydanego w sprawie (...)SR w Siedlcach k. 72, płyta z nagraniem zachowania pozwanej k. 5, protokół z oględzin nieruchomości i dokumentacja fotograficzna.

Sąd zważył, co następuje:

Z treści pozwu wynika, iż powód swoje żądanie wywodzi z treści art. 24 k.c. wskazując, iż pozwana poprzez przerzucanie na jego posesję śmieci, zgniłych owoców, a także obrzucanie zgniłymi owocami ściany budynku mieszkalnego naruszyła jego dobra osobiste w postaci dobrego imienia i jego godności.

Z treści art. 24 k.c. wynika, iż ta osoba, której dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Niewątpliwie pomiędzy stronami istnieje długoletni konflikt związany z użytkowaniem drogi koniecznej. W latach 2009 - 2010 na skutek wzajemnych zachowań stron interweniowała policja, były prowadzone postępowania karne z udziałem tak B. S. jako oskarżonego, jak i L. B. jako oskarżonej. Jednak od dnia wydania wyroku w sprawie sygn. akt. (...) przez Sąd Rejonowy w Siedlcach (od 2010 r) powód swoim zachowaniem nie naruszał praw pozwanej. L. B. nie przedstawiła dowodów, aby takie naruszenia ze strony powoda miały miejsce. Pozwana natomiast nie zmieniła swojego zachowania i od kilku lat utrudnia życie sąsiadowi poprzez przerzucanie na jego posesję śmieci i obrzucanie jego domu śmieciami i owocami. Powyższe jednoznacznie wynika z treści wyroku z dnia 22 września 2010 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Siedlcach w sprawie sygn. akt (...), w którym L. B. została uznana za winną tego, że poprzez rzucanie jabłkami uszkodziła elewację budynku mieszkalnego B. S.. W 2013 r. prowadzone było kolejne postępowanie karne dotyczące umyślnego uszkodzenia elewacji budynku polegającego na jej zabrudzeniu pomidorami czym spowodowano straty w wysokości 1.000 zł na szkodę B. S.. Postępowanie zakończono odmową wszczęcia z uwagi na to, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego. W 2015 r. prowadzone było kolejne postępowanie karne w sprawie zmuszania przemocą B. S. w okresie od 01.01.2013 r. do 5 maja 2015 r. znoszenia zaśmiecania posesji oraz w sprawie uszkodzenia elewacji domu należącego do B. S. o wartości ok. 1.000 zł poprzez obrzucanie dojrzałymi owocami elewacji domu. Postępowanie w sprawie zostało umorzone na podstawie art. 17 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k. Z zebranego w tych sprawach materiału dowodowego bezspornie wynika, że od kilku lat posesja powoda jest zaśmiecana i niszczone jest elewacja jego domu. W toku tych postępowań nie wykazano, aby sprawcą tych działań była L. B.. Jednak z zeznań świadka K. P. wynika, że od dwóch lat to pozwana przerzuca na teren posesji powoda śmieci, szkło, obrzuca dom powoda zgniłymi owocami. Zeznanie tego świadka koresponduje z zapisami na nagraniach z kamery zamontowanej na południowej ścianie domu powoda. Na przedstawionych Sądowi nagraniach widać pozwaną przerzucającą śmieci ze swojej posesji na posesję powoda, rzucającą w dom powoda różnymi przedmiotami. Obecność kamery na południowej ścianie budynku została potwierdzona podczas oględzin sądowych. Również podczas tych oględzin potwierdzone zostało, iż na nagraniach pochodzących z tej kamery widoczny jest płot oddzielający obie posesje i część działki na której zamieszkuje pozwana. Na nagraniach widoczna jest inna pora roku, niż podczas oględzin sądowych, dzięki wino porastające ogrodzenie działki nie posiada wówczas liści. Poza tym podczas oględzin sądowych zostało potwierdzone, że na ścianie powoda są punktowe zabrudzenia, a na podjeździe sąsiadującym z działką pozwanej są widoczne potłuczone szkła. W ocenie Sądu tak omówione wyżej dokumenty, jak i zeznania świadka K. P. są wiarygodne. Dowody te wzajemnie ze sobą korespondują i się uzupełniają. Tym samym wyjaśnienia powoda, opisujące zachowanie pozwanej, w ocenie Sądu zostały potwierdzone. Zeznania świadków W. K. i W. W. potwierdzają jedynie, iż pomiędzy stronami był konflikt wymagający interwencji policji. Powód podejrzewał pozwaną o uszkodzenie jego mienia, o ubrudzenie elewacji. W tym zakresie Sąd zeznania tych świadków uznał za wiarygodne. Są to osoby obce dla stron i ich zeznania są bezstronne. Pozwana L. B. zarzucała powodowi takie same zachowania, jak on jej. Jednak pozwana nie wykazała, aby śmieci znajdujące się na jej działce były przerzucane przez powoda lub członków jego rodziny. Nie można uznać również za wiarygodne twierdzeń pozwanej, że to ptaki roznoszą śmieci z kompostownika i porzucają je na posesji powoda oraz pozwanej. Twierdzenia takie nie zostały niczym poparte, a poza tym niemożliwym jest, aby to ptaki zabrudziły elewację powoda. Twierdzenia te są niewiarygodne zwłaszcza w świetle nagrań z kamery zamontowanej na domu powoda.

Katalog dóbr osobistych, określonych w art. 23 k.c., ma charakter otwarty. Przepis ten wymienia dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest jednak znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę.

Powód w toku niniejszego procesu wskazywał, iż zachowanie pozwanej jest dla niego poniżające i narusza jego godność.

Godność człowieka konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi. Naruszenie godności polega z reguły na ułudzeniu komuś lub obraźliwym zachowaniu wobec niego, może

jednak polegać również na zachowaniach przybierających inną postać niż zniesławienie lub znieważenie. Będzie tak w wypadku postawienia człowieka w upokarzających okolicznościach. Naruszenie godności może wiązać się również z zachowaniami zmierzającymi do poniżenia człowieka. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Powód od wielu lat znosi zachowanie pozwanej polegające na zaśmiecaniu jego posesji i niszczeniu jego mienia. Niewątpliwie zachowanie pozwanej zmierza do upokorzenia i poniżenia powoda, który musi sprzątać swoją posesję ze śmieci przrzucanych przez pozwaną, czyścić elewację. Jednocześnie powód z uwagi na rodzaj zachowania pozwanej nie może skutecznie poszukiwać ochrony swoich praw w innym postępowaniu.

W tym miejscu wskazać należy, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania ujmowana jest w prawie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, z porządkiem prawnym oraz z zasadami współżycia społecznego. Tym samym bezprawnym jest każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających takie działanie. W przedmiotowej sprawie pozwana nie wykazała, aby jej zachowanie mieściło się w granicach prawa i zasad współżycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał żądanie powoda dotyczące ochrony jego dóbr osobistych za uzasadnione. Charakter dokonanych naruszeń uzasadnia uwzględnienie żądania powoda w zakresie zasądzenia na jego rzecz zadośćuczynienia. Ustalona przez Sąd kwota 1.500 zł jest adekwatna do rozmiarów naruszenia dóbr osobistych powoda, uciążliwości zachowania pozwanej, długootrwałości jej postępowania. Uwzględnia także sytuację materialną pozwanej. Sąd miał także na uwadze fakt, iż pozwana za swoje zachowanie polegające na zniszczeniu elewacji na domu powoda została w 2010 r przez Sąd Rejonowy ukarana karą grzywny. Mimo to nie zmieniła swojego zachowania i nadal starała się uprzykrzyć życie swojemu sąsiadowi.

Pozostałe żądania powoda dotyczące przeprosin czy zasądzenia od pozwanej określonej kwoty na cel społeczny Sąd uznał za nieuzasadnione w okolicznościach przedmiotowej sprawy i w tym zakresie powództwo oddalił. Ponieważ powód nie sprecyzował swojego żądania w zakresie odszkodowania, nie wykazał wartości odniesionej na skutek działań pozwanej wartości szkody, również w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Na ocenę zasadności żądania powoda nie miał wpływu zarzut podnoszony przez pozwaną o wzajemności naruszeń dóbr osobistych przez strony. Jak już wskazano wcześniej pozwana nie wykazała, aby powód od 2010 r dopuścił się naruszenia jej dóbr osobistych, uszkodzenia ciała lub mienia. Natomiast wzajemne zachowania stron w latach 2009 – 2010 nie powinny w ocenie Sądu mieć wpływu na wyłączenie ochrony praw powoda. Naruszenia objęte pozwem oraz wykazane w tej sprawie dotyczą bowiem ostatnich kilku lat, a nie okresu lat 2009 – 2010, kiedy konflikt pomiędzy stronami był bardzo zaostrzony i skutkował szeregiem postępowań karnych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Sąd orzekł jak w wyroku. Z uwagi na uwzględnienie powództwa jedynie w części Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w postaci opłaty sądowej od pozwu z tytułu ochrony dóbr osobistych w wysokości 600 zł i kwotę 67,50 zł jako części opłaty od żądania zasądzenia określonych kwot pieniężnych proporcjonalnie do wysokości uwzględnionego żądania pozwu. Jednocześnie z uwagi na sytuację materialną stron Sąd odstąpił od obciążania ich nieuiszczonymi kosztami sądowymi należnymi na rzecz Skarbu Państwa.